

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування,
регіонального розвитку та містобудування

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел./факс: 255-32-05, 255-20-75

РЕКОМЕНДАЦІЇ

**круглого столу Комітету Верховної Ради України
з питань організації державної влади, місцевого самоврядування,
регіонального розвитку та містобудування на тему:
"Сучасний стан та проблеми благоустрою в населених пунктах.
Законодавче регулювання благоустрою
в об'єднаних територіальних громадах"**

Учасники засідання "круглого столу" у Комітеті Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування на тему: "Сучасний стан та проблеми благоустрою в населених пунктах. Законодавче регулювання благоустрою в об'єднаних територіальних громадах", що відбулося у форматі відеоконференції на платформі ZOOM 8 квітня 2021 року, відзначають наступне.

Внаслідок проведення реформи децентралізації в Україні перед представницькими органами місцевого самоврядування – сільськими, селищними, міськими радами виникли певні завдання щодо комплексного вирішення питань у сфері благоустрою населених пунктів новоутворених територіальних громад.

Створення у виконавчих органах сільських, селищних, міських рад структурних підрозділів щодо реалізації визначених законом повноважень у сфері благоустрою населених пунктів, зокрема, й щодо здійснення самоврядного контролю є одним із першочергових кроків в роботі новосформованих органів місцевого самоврядування. Зміни територіального устрою місцевого рівня викликали необхідність в утворенні нових або ж перетворенні колишніх відповідних комунальних підприємств для забезпечення належного утримання об'єктів благоустрою комунальної власності територіальної громади.

Водночас базові закони України "Про благоустрій населених пунктів", "Про місцеве самоврядування в Україні", які регламентують повноваження органів місцевого самоврядування та ключові аспекти сфери благоустрою населених пунктів, потребують вдосконалення процедур та механізмів щодо вирішення питань у сфері благоустрою територіальної громади з урахуванням кращих європейських практик та із залученням думки громадськості.

Зокрема, потребує перегляду існуюча термінологія та підходи щодо планування та здійснення комплексних заходів у сфері благоустрою. Так, на заміну раніше вживаному поняттю "територія загального користування" слід запровадити поняття "громадський простір", яке є традиційним і стандартним терміном у європейських країнах, а комплексні заходи із благоустрою доцільно здійснювати з урахуванням "інтегрованого розвитку територій громади". Водночас проектування публічного простору та відбір таких проектів має здійснюватися на конкурентній (конкурсній) основі.

Також відзначено необхідність вдосконалення порядку здійснення комплексного благоустрою, зважаючи на особливості планування об'єктів благоустрою і виконання відповідних будівельних, земляних та ремонтних робіт, робіт з озеленення тощо, а також внесення повноцінної інформації про об'єкти благоустрою до міських геоінформаційних систем.

Існує проблема формування земельних ділянок під парки, сквери тощо, зокрема, включення земель водного фонду у разі наявності водних об'єктів на територіях парків, а також визначення спрощеної процедури встановлення меж земель рекреаційного призначення та розташованих на них об'єктів благоустрою.

Також є необхідність застосування кращих європейських прикладів благоустрою та озеленення територій, оновлення нормативно-правових актів, які регламентують питання утримання, якості підбору та висадження зелених насаджень, їх обліку, інвентаризації та паспортизації.

Важливими залишаються питання збереження зелених насаджень, зокрема, під час здійснення забудови та визначення процедур при наданні вимог щодо благоустрою та озеленення, як складового елементу умов під час одержання вихідних даних для проектування об'єкта.

Потребують регламентації техніки висадки деревини, підбір посадкового матеріалу в залежності від кліматичних особливостей населеного пункту.

В містах України набирає актуальності питання влаштування "зелених дахів", проте відсутнє відповідне нормування і вимоги до проектування та облаштування такої покрівлі в житловому будинку, паркінгах, та в інших будівлях.

Учасники також відмітили необхідність законодавчого вдосконалення питань, пов'язаних із здійсненням процедури державного, самоврядного та громадського контролю у сфері благоустрою населених пунктів, передусім, додержанням вимог законодавства щодо правомірності видалення зелених насаджень у населених пунктах, забезпеченням контролю та притягненням до адміністративної відповідальності винних осіб за відповідні порушення у сфері благоустрою населених пунктів, зокрема, у разі знищення або пошкодження зелених насаджень у населених пунктах. Враховуючи вищенаведене, потребують узгодження відповідні положення Кодексу України про адміністративні правопорушення та Закону України "Про благоустрій населених пунктів", а також положення інших нормативно-правових актів в даній сфері правового регулювання.

З метою вирішення проблемних питань у сфері благоустрою та запровадження кращих європейських практик на початковому етапі за наслідками засідання "круглого столу" учасники **рекомендують**:

1. Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування:

1.1. Утворити робочу групу для розробки законопроекту щодо вдосконалення сфери благоустрою населених пунктів в межах територіальних громад.

Призначити співголовами Робочої групи народного депутата України, голову підкомітету з питань містобудування, благоустрою та земельних відносин у межах територій забудови Г. Бондар, народного депутата України, Голову Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування А. Ключка, доручивши їм сформувати персональний склад Робочої групи.

2. Кабінету Міністрів України:

2.1. Здійснити аналіз практики застосування, визначених законодавством повноважень органів місцевого самоврядування, місцевих державних адміністрацій, центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, а також процедур щодо забезпечення контролю та притягнення до адміністративної відповідальності винних осіб за відповідні порушення у сфері благоустрою населених пунктів, знищення або пошкодження зелених насаджень, і за його результатами вжити заходи із забезпечення внесення змін до відповідних законодавчих і нормативно-правових актів щодо вдосконалення процедури державного, самоврядного та громадського контролю у сфері благоустрою населених пунктів.

2.2. Здійснити аналіз практики застосування притягнення до адміністративної відповідальності за вчинені правопорушення у сфері благоустрою, зокрема, й у разі знищення та пошкодження зелених насаджень, а також методів обчислення шкоди, заподіяної зеленим насадженням, та розглянути питання щодо вдосконалення законодавства з цих питань.

2.3. Розробити та внести на розгляд Верховної Ради України проекти законів:

про землі рекреаційного призначення;

про внесення змін до деяких законодавчих актів України в частині розподілу територій кварталів існуючої забудови та визначення меж прибудинкових територій, набуття співвласниками багатоквартирних будинків права користування чи власності на земельні ділянки, на яких розташовані такі будинки, а також належні до них будівлі, споруди в межах прибудинкових територій;

про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розміщення тимчасових споруд для здійснення підприємницької діяльності, здійснення примусового демонтажу таких тимчасових споруд у разі їх самовільного встановлення, а також притягнення до адміністративної відповідальності винних осіб за самовільне встановлення тимчасових споруд;

про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо вдосконалення контролю у сфері благоустрою населених пунктів.

3. Міністерству розвитку громад та територій України:

3.1. Здійснити аналіз практики застосування нормативно-правових актів, які регламентують питання утримання, підбору, висадження, обліку та поновлення зелених насаджень, їх інвентаризації та паспортизації, зокрема, наказу Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10.04.2006 № 105 "Про затвердження Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України", який зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27.07.2006 за № 880/12754 та наказу Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України від 24.12.2001 № 226 "Про затвердження Інструкції з інвентаризації зелених насаджень у населених пунктах України", який зареєстровано в Міністерстві юстиції України 25.02.2002 за № 182/6470.

3.2. Розглянути питання:

щодо законодавчого врегулювання створення органами місцевого самоврядування кадастру об'єктів благоустрою, а також реєстру зелених насаджень, як різновиду комунального майна громади, із визначенням вартості зелених насаджень, встановленням переліку територій, для яких слід запроваджувати такий реєстр;

щодо вдосконалення процедур розроблення документації з питань благоустрою територій населених пунктів (проектів, схем, тощо) з метою здійснення комплексу заходів з благоустрою територій, окремих об'єктів благоустрою чи їх частин;

щодо унормування асортименту зелених насаджень в населених пунктах для різних об'єктів благоустрою, визначення стандартів і переліків рослин та типів посадкового матеріалу в залежності від кліматичних особливостей населеного пункту, технічних вимог висадки зелених насаджень, а також вдосконалення процедури визначення аварійності дерев та здійснення їх видалення;

щодо розроблення законодавчої та нормативної бази для проектування "зелених дахів" на об'єктах будівництва, виконання робіт з озеленення покрівлі будівель, експлуатації та утримання таких дахів;

щодо визначення переліку умов з озеленення, як складової вихідних даних для проектування об'єкта будівництва;

щодо розроблення методики розрахунку оцінки затінку дерев при проектуванні об'єктів будівництва.

3.3. Розглянути питання щодо узгодження положень законів України "Про благоустрій населених пунктів" і "Про регулювання містобудівної діяльності".

4. Міністерству юстиції України:

4.1. Розглянути питання щодо дотримання вимог у сфері державної реєстрації прав на об'єкти нерухомого майна з метою недопущення реєстрації у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно тимчасових споруд для здійснення підприємницької діяльності, які не належать до об'єктів нерухомого майна, права на які підлягають, за законом, державній реєстрації в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно.

5. Органам місцевого самоврядування:

5.1. Розглянути питання:

щодо необхідності створення при виконавчих органах структурних підрозділів у сфері благоустрою з метою підготовки та вирішення питань у сфері благоустрою населених пунктів або територій територіальних громад, а також здійснення самоврядного контролю у цій сфері;

щодо діяльності комунальних підприємств з питань благоустрою та озеленення, зокрема, утворення нових або перетворення існуючих підприємств внаслідок проведеної реформи децентралізації та формування нових територіальних громад.

5.2. Прийняти програми комплексного благоустрою територій громад, передбачивши відповідні заходи та фінансування щодо їх реалізації.

5.3. Запровадити практику здійснення публічних консультацій щодо обговорення проектів, програм та заходів у сфері благоустрою та озеленення, прийняття рішень на основі потреб та думки громадськості.

Голова Комітету

А.КЛОЧКО

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Клочко Андрій Андрійович
Сертифікат: 12A1C72050EC68540400000DF510500A8390D00
Дійсний до: 27.08.2021 12:00:10

Апарат Верховної Ради України
№ 04-23/04-2021/243479 від 21.07.2021

566529